

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 9Ps/11/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517208656
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3517208656.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom samosudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou v konaní o spôsobilosti na právne úkony L. R., V.. E. XX.XX.XXXX, P. Q., Y., zast. v konaní procesným opatrovníkom N. Y., za účasti Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje L. R., V.. XX.XX.XXXX, P. Y., v spôsobilosti na právne úkony tak, že:

- nemôže rozhodovať o mieste svojho pobytu,
- nemôže rozhodovať o umiestnení do sociálneho zariadenia a o ukončení pobytu v takomto zariadení,
- nemôže uzatvárať zmluvy,
- nemôže preberať sama poštu,
- nemôže nakladať s finančnými prostriedkami v hodnote nad 5,- Eur týždenne,
- nemôže uzatvoriť manželstvo,
- nemôže vykonávať právne úkony vo vzťahu k orgánom verejnej moci, súdom, prokuratúre, sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniam, notárom.

II. L. R., V.. XX.XX.XXXX, sa ustanovuje opatrovník R. R., V.. XX.XX.XXXX, P. Y. XX. Oprávnením a povinnosťou opatrovníka je starať sa o L. R., V.. XX.XX.XXXX, zastupovať ju pred súdmi, orgánmi verejnej správy, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi, poskytovateľmi zdravotníckej a sociálnej starostlivosti a inými tretími osobami, preberať za ňu poštu, nakladať s jej finančnými prostriedkami nad sumu, s ktorou môže disponovať, a konať za ňu pri všetkých právnych úkonoch, ktoré sama vykonávať nemôže; spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu. Opatrovníkovi sa ukladá povinnosť dvakrát do roka, a to vždy do konca kalendárneho polroka, počínajúc polrokom nasledujúcim po polroku, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, predkladať súdu správu o L. R. a správu o nakladaní s jej majetkom.

III. Znalkyni v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Slávke Lenerovej, s miestom výkonu činnosti Brezová pod Bradlom, Budovateľská 702, sa priznáva odmena vo výške 614,24 Eur.

IV. Upravuje sa účtáreň tunajšieho súdu, aby po právoplatnosti tohto rozsudku vyplatila znalkyni MUDr. Slávke Lenerovej odmenu vo výške 614,24 Eur z rozpočtových prostriedkov Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom na účet č. T. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený v B. P., a.s., pobočka Bratislava.

V. Štátu sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 22.06.2018 č.k. 9Ps/11/2017-268 súd bez návrhu začal konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony L. R.. V uznesení súd konštatoval, že síce prevzal vedenie

opatrovníctva nad L. R. z Č. I., ktorá bola pôvodne obmedzená v spôsobilosti na právne úkony v Č. I., avšak účinky tohto obmedzenia zanikli uplynutím doby v súlade s právnym poriadkom Č. I..

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom vyšetrovanej, vyjadrením procesného opatrovníka, vyjadrením sestry vyšetrovanej R. R., znaleckým posudkom, výsluchom znalkyne.

3. Zo znaleckého posudku č. 143/2018 vypracovaného znalkyňou MUDr. Slávkou Lenerovou vyplýva, že vyšetrovaná trpí ľahkou mentálnou retardáciou a emočne nestabilnou poruchou osobnosti. Jedná sa o celoživotné ochorenia. Má problémy s uvažovaním, riešením problémov, adaptáciou na zmenu životných podmienok a reguláciou svojich emócií. Bez podpory inej osoby sa nedokáže zaradiť do bežného spoločenského ani pracovného života. V dôsledku tejto duševnej poruchy je obmedzená v schopnosti zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a nie je schopná ovládať svoje konanie. Nie je schopná sama sa zastupovať pri jednaní s úradmi štátnej správy, miestnej samosprávy, sociálnou a zdravotnou poisťovňou. Nedokáže hospodáriť s finančnými prostriedkami v sume vyššej ako 5,- Eur týždenne. Nemala by podpisovať žiadne zmluvy, mať do výchovy zverené svoje nepľnoleté deti. Nie je schopná pochopiť význam súdneho konania do dôsledkov.

4. Na tomto stanovisku zotrvala znalkyňa aj pri svojom výsluchu.

5. Vyšetrovaná pri výsluchu uviedla, že je na Slovensku asi tri roky, predtým bývala so svojim opatrovníkom v Č. I., teraz žije s otcom a sestrou. Nemá príjem, živí ju otec. Keď chce niečo vybaviť, ide s otcom. Má tri deti, deti sú v Č.. Pomáha doma, v záhrade. Chodí k obvodnej lekárke, nepamätá si jej meno. K iným lekárom nechodí. Bola na R. aj na nejakom sociálnom úrade so sestrou, nevie však, čo tam vybavovali.

6. Procesný opatrovník uviedol, že vyšetrovanú pozná, pracuje na aktívnych prácach. Za to dostáva 61,-Eur. Túto sumu jej rozdeľujú na štyri časti. Vyplácajú ju sestre, ktorá vždy prinesie doklady o kúpe potravín pre vyšetrovanú. Jediný, kto by sa mohol o vyšetrovanú postarať, je sestra vyšetrovanej.

7. Sestra vyšetrovanej R. R. uviedla, že odkedy sa sestra vrátila na Slovensko, vyvinula všetko úsilie na to, aby mala sestra všetko vybavené a zabezpečené, Vybavili jej spoločne so starostom občiansky preukaz, záležitosti na úrade práce, na sociálnom odbore. Je ochotná vykonávať funkciu jej opatrovníka. Vyšetrovaná sa snaží doma pomôcť, napríklad v kuchyni, v záhrade, pri zvieratách. Komunikuje s ňou podľa nálady. Spolu s otcom sa skontaktovali s najstaršou dcérou vyšetrovanej, tá ich bola aj pozrieť.

8. Podľa § 10 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

9. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

10. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

11. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že L. R. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodného charakteru, v dôsledku tejto poruchy je jej schopnosť realizovať právne úkony čiastočne obmedzená. Jej kognitívne schopnosti sú duševnou poruchou obmedzené, jej duševné ochorenie ovplyvňuje kvalitu jej života, ale i schopnosť samostatného rozhodnutia v otázke financií. Je riziko, že jej ochorenie by bolo zneužitá v jej neprospech. Preto súd pristúpil k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony práve vo finančnej oblasti, a to v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Súd spôsobilosť vyšetrovanej na právne úkony obmedzil aj v oblasti uzatvárania zmlúv, ktoré majú v zásade vždy finančný dopad. Vzhľadom ku skutočnosti, že vyšetrovaná nie je schopná pochopiť význam jej umiestnenia

v sociálnom zariadení, obmedzil súd jej spôsobilosť aj v tejto oblasti. Vzhľadom k jej kognitívnym schopnostiam je tiež potrebné, aby bola zastupovaná i v kontakte s orgánmi štátnej správy, samosprávy, zdravotnými poisťovňami a tiež Sociálnou poisťovňou. Obmedzenie rozhodovania o mieste pobytu súvisí s prípadnou ďalšou inštitucionálnou starostlivosťou o vyšetrovanú. Obmedzenie spôsobilosti v oblasti preberania pošty súvisí s tým, že vyšetrovaná nie je schopná plnohodnotne pochopiť význam doručovaných písomností. Znalčka pri výsluchu poukázala aj na potrebu zväžiť jej spôsobilosť na právne úkony v oblasti uzatvárania manželstva, nakoľko v tejto oblasti by mohla byť zneužitá.

12. Podľa § 248 ods. 1, 2 C.m.p. konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

13. V danom prípade z vykonaného dokazovania vyplýva, že vyšetrovaná má sestru, ktorá jej i v súčasnosti pomáha. Má i otca, ten je však starší a na vykonávanie funkcie opatrovníka si preto už netrúfa. Súd preto ustanovil za opatrovníčku sestru vyšetrovanej, ktorá i doteraz konala v záujme vyšetrovanej, vybavovala jej záležitosti. Je teda záruka, že aj v budúcnosti bude postupovať tak, aby práva vyšetrovanej boli chránené.

14. Súd týmto priznal znalkyni aj odmenu za znalecké dokazovanie, a to:

a/ odmena znalca podľa ustanovenia § 5 a 6 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov (ďalej len Vyhlášky):

- hodinová odmena podľa ustanovenia § 6 ods. 1 Vyhlášky za 29 hod. výkonu znaleckej činnosti:
- psychiatrická analýza spisu a jej spracovanie 7 hodín
- vlastné psychiatrické vyšetrenie, jeho prvotné písomné zaznamenanie a spracovanie do posudku 5 hodín

- vyhodnotenie psychopatologických symptómov, syndrémov a nozologická klasifikácia, individuálne diferenciálne diagnostické úvahy a ich spracovanie do posudku 5 hodín

- heteroanamnéza 1 hodina

- psychopatologický rozbor a jeho spracovanie do posudku 6 hodín

- postulovanie záverov posudku a ich spracovanie v posudku 5 hodín

Spolu: 29 hodín po 19,92 Eur, t.j. 577,68 Eur

- prevzatie a oboznámenie sa so spisom á 19,92 Eur 19,92 Eur

b/ náhrada hotových výdavkov znalca podľa ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a § 14 a nasl. Vyhlášky:

- písomné vyhotovenie úkonu 4 x 2,66 Eur 10,64 Eur

- čiernobiele vyhotovenie listu A4, spolu 60 listov po 0,10 Eur 6,- Eur

Spolu hotové výdavky: 16,64 Eur

Znalecká odmena a náhrada hotových výdavkov je tak spolu vo výške 614,24 Eur. Vyplatená bude z rozpočtových prostriedkov súdu.

15. O náhrade trov konania štátu za vypracovanie znaleckého posudku rozhodol súd s poukazom na § 55 C.m.p. Pretože ich náhradu nemožno od účastníkov spravodlivo žiadať, nevzniklo štátu právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom písomne v štyroch vyhotoveniach. Tí účastníci, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali, odvolanie podať nemôžu. V prípade, že sa všetci účastníci vzdali práva podať odvolanie rozsudok neobsahuje odôvodnenie (§ 221 písm. a/ CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.